

OPERAČNÍ MANÉVRUJÍCÍ SKUPINA A VZDUŠNÝ VÝSADEK

V článcích ve VM číslo 6 a 8/1980 autoři zevšeobecňují velmi pozitivní podněty a rozpracovávají celkovou problematiku použití operační manévrující skupiny.

Na základě uvedených skutečností se chci vyjádřit k problematice a aplikaci vzdušných výsadků, které budou bezprostředně ovlivňovat nejen zasazení, ale zejména bojovou činnost operační manévrující skupiny v týlu nepřítele. Současně poukážu na některé nové názory k bojovému použití vzdušných výsadků.

V soudobém boji a operaci se stále více dostávají do popředí požadavky vedení prvních a dalších **vysoce manévrových** frontových a armádních operací při celkově **vyrovnaném poměru sil** nebo jen **nevelké převaze vlastních vojsk** nad nepřítelem.

V takových podmínkách zákonitě položíme důraz na zcela jiný charakter bojové činnosti. S tím bezprostředně souvisí i možnosti vyčleňování různých sil a prostředků pro plnění nepředvídaných úkolů nejen na frontě, ale i v týlu nepřítele. Zcela jiné je to za předpokladu vyrovnaného poměru sil, anebo 2 až 4násobné převahy sil a prostředků.

Neustálá modernizace soudobých armád vytváří stále větší předpoklady k zabezpečení **vyšoké manévrovosti** různým způsobem.

Požadavek vysoké manévrovosti je v první řadě spojen s uplatňováním hlavního cíle útoku, který vedeme ve **vyšokém tempu** a do **velké hloubky** sestavy nepřítele. Dále také na spolehlivém palebném umlčení nejdůležitějších cílů a objektů v **celé hloubce** nepřátelské obrany jadernými prostředky, údery letectva, mohutnou palbou dělostřelectva a jiných prostředků. Současně též, že efektivní využití účinků zejména jaderných úderů, jakož i **rychlé ovládnutí** těchto prostorů, objektů a čar vytváří reálné podmínky k dosažení úplného vítězství nad nepřítelem.

V soudobém boji je **manévr** základním prvkem útočného boje a operace, který vedeme silami a prostředky, palbou klasických prostředků ničení a jadernými údery.

Manévru silami a prostředky používáme k vytváření co nejvýhodnějšího uskupení vlastních vojsk k zabezpečení rychlého postupu do týlu nepřítele,

k obchvatům nebo obejití, k vedení rozhodných a překvapivých úderů do boků a týlu sestavy nepřítele, popř. k vedení ztečí z různých směrů.

Manévru používáme též k obejití rozrušených a těžko dostupných úseků terénu, jakož i k včasnému narůstání úsilí na určitém směru.

Dovedné spojení **manévru po zemi s manévrem vzduchem** s využitím momentu překvapení vytváří reálné podmínky k zasazení a vedení bojové činnosti operační manévrující skupiny v týlu nepřítele. V tomto případě jde o manévru, který je bezprostředně spojen s bojovou přepravou výsadkových a motostřeleckých útvarů i svazků včetně jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk vzduchem.

Zabezpečení **momentu překvapení** dosahujeme pečlivým průzkumem proti-vzdušné obrany nepřítele a radiační situace na trati bojového letu (během bojové přepravy výsadku vzduchem); stanovením výšky letu podle konfigurace terénu (podle potřeby i v přízemní výšce); spolehlivým umlčením prostředků PVO nepřítele oboustranně vzdušného koridoru a v prostoru vysazení; utajením veškerých příprav k vysazení (včetně soustředování letectva, minimální dobou pobytu jednotek výsadku ve vyčkávacím prostoru, pečlivým sladěním činnosti při nakládání a nasedání výsadku v co nejkratší době); správným stanovením doby a způsobu vysazení (v co nejkratší době a co nejbližší k objektům činnosti); rychlou a rozhodnou činností výsadku po vysazení; desinformaci nepřítele o prostoru vysazení (klamný výsadek, manévru letectva do jiného prostoru, vysazení samostatných skupin anebo desinformačního materiálu).

Poválečný rozvoj teorie taktiky a operačního umění v oblasti výsadku jednoznačně potvrzuje, že výsadek se dělí podle:

- způsobu **bojové přepravy** na vzdušný (námořní, kombinovaný, říční a tankový),
- charakteru **bojového úkolu** anebo **síly vysazených vojsk** na strategický, operační, operačně taktický a speciální,
- **způsobu vysazení** na padákový, přistávací a kombinovaný,
- **typu** přepravního prostředku na letounový a vrtulníkový.

Toto rozdělení výsadku bezprostředně limituje i celkové možnosti bojového použití výsadku, které jsou závislé na:

1. Významu a charakteru bojového úkolu.
2. Počtu a typu vyčleněných letounů (vrtulníků) pro přepravu vzduchem.
3. Celkové hodnotě vysazených vojsk, bojové techniky a nejdůležitějšího materiálu.
4. Volbě prostoru vysazení.
5. Způsobu vysazení.
6. Hloubce vysazení.
7. Předpokládanému tempu útoku vlastních provosledových divizí (pluků).
8. Době bojové činnosti.
9. Možnostech zásobování vzduchem.

ad. 1. **Význam** bojového úkolu bezprostředně ovlivňuje důležitost objektu, prostoru, čáry v týlu nepřítele, jejichž ovládnutí naruší stabilitu jeho obrany a vytváří podmínky pro vedení útoku ve vysokém tempu. Např. ovládnutí horského přechodu umožní rozvíjení útoku ve stanoveném směru.

Charakter bojového úkolu úzce souvisí s předpokládanou hodnotou vysazených vojsk. Pokud jde o strategický výsadek, bude mít za úkol ovládnout (zničit) velké základy, výrobní komplexy apod. Oproti tomu operačně taktický nebo taktický výsadek bude mít úkol podstatně menší, který bude spojen

s ovládnutím přechodu nebo jen přepraviště přes vodní tok. Další rozdílnost spočívá i v celkové rozloze prostoru vysazení.

ad 2. **Počet a typ** vyčleňovaných dopravních prostředků (letounů, vrtulníků) závisí na možnostech nadřízeného velitele. Tyto ovlivní celkovou hodnotu vysazených vojsk, popř. počet koloběhů. Pro výsadek v hodnotě zesíleného motostřeleckého praporu se kalkuluje s potřebou až 36 vrtulníků Mi-6 (pro přepravu veškeré bojové techniky) nebo až 36 vrtulníků Mi-8 (pouze s ručními a ručními protitankovými zbraněmi). Podrobné propočty viz VM č. 7/1980. Pro padákový výsadek prapor se obvykle vyčleňuje 20 až 25 letounů AN-12, pro padákový výsadek pluk 70 až 90 letounů AN-12 a pro jednu výsadekovou divizi v závislosti na celkovém počtu bojové techniky, materiálu a předpokládané době bojové činnosti potřebujeme 450 až 500 dopravních letounů AN-12 (v případě použití velkokapacitních letounů AN-22 pouze čtvrtinu uvedeného počtu), což představuje hodnotu 4 až 5 dopravních leteckých divízi.

ad 3. **Celková hodnota** vysazených vojsk je dána charakterem bojového úkolu, počtem vyčleňovaných dopravních letounů, jakož i hloubkou vysazení. **U strategického výsadku** může jít o sílu několika výsadekových, popř. i motostřeleckých divízi. **Operační výsadek** je zpravidla v hodnotě jedné výsadekové divize, která může být zesílena útvary od motostřelecké divize. Operačně taktický výsadek se vytváří v hodnotě jednoho padákového výsadekového pluku nebo i samostatného padákového výsadekového praporu. Taktický výsadek je zpravidla v hodnotě zesíleného motostřeleckého praporu.

ad 4. **Volba prostoru vysazení** je limitována charakterem objektu nepřítel (systémem obrany, dislokací, možnými přístupy, možnostmi manévru, volbou přistávacích ploch), celkovou hodnotou vysazených vojsk a způsobem vedení bojové činnosti (přechod do obrany, vedení aktivní obranné činnosti, vedení boje na velkém prostoru anebo další kombinací). Prostor vysazení zpravidla určujeme pro každý výsadek ve dvou variantách (A a B).

Pro strategický výsadek počítáme s rozlohou jednoho prostoru vysazení 90×120 i více kilometrů, u operačního výsadku 40×30 km, u operačně taktického výsadku 10×10 km, u taktického výsadku může rozloha prostoru vysazení dosahovat šířky 3 až 5 km a hloubky 3 až 4 km. Při vedení bojové činnosti na velkém prostoru může se celková rozloha prostoru vysazení $2-3 \times$ zvětšit. Vzdálenost mezi jednotlivými prostory vysazení (zpravidla volíme lineárně v šířce útočného pásma) může dosahovat 10–20 i více km.

ad 5. **Způsob vysazení** ovlivňuje druh výsadku, typ dopravních letounů (vrtulníků), povětrnostní podmínky (výška spodní základny mraků, síla přízemního větru), roční období (výška sněhové pokrývky, mlhy, deštivé počasí), terén (členitost, pokrytost, únosnost, úhel klesání nebo stoupání, převýšení, maskovací vlastnosti), denní (noční) doba a celková viditelnost (orientace).

Výsadekové jednotky vysazujeme pomocí osobních a dopravních (pro bojovou techniku, materiál) padáků. Motostřelecké jednotky a některé jednotky druhů vojsk a speciálních vojsk vysazujeme přistáním na přistávací plochy (letiště).

V soudobém boji a operaci má největší uplatnění bojové použití **kombinovaného výsadku**, který vysazujeme k ovládnutí důležitého prostoru. Mezi takové prostory právem patří letištní uzel, polní letiště, popř. vhodné přistávací plochy. U přistávací plochy je podstatný rozdíl pro jaký typ a druh letadel má být vyčleněna. Pro vrtulníky potřebujeme minimální v závislosti na počtu a

metodě přistání vrtulníků, pro dopravní letouny tato plocha zpravidla přesahuje 500×1200 až 1500 m.

Při kombinovaném výsadku v **prvém pořadí** vysazujeme **padákový výsadek**, který bezprostředně po vysazení ničí nepřítele na doskokových plochách a rozhodnou ztečí ovládne plánované přistávací plochy. Plochy zajišťuje do stran do vzdálenosti až 4 km proti palbě nepřítele.

V **dalším sledu** přistávají motostřelecké jednotky jako přistávací výsadek. Tyto mohou zesílit padákový výsadek, anebo přejít na stanovených směrech k rozvíjení útočné činnosti. Útok mohou rozvíjet do různých stran týlu nepřítele, mohou též útočit ve směru proti vlastním prvosledovým svazkům v útoku.

Tento způsob vysazení a vedení bojové činnosti kombinovaného výsadku nachází plně uplatnění v součinnosti s **operační manévrující skupinou**. Vysazení kombinovaného výsadku můžeme zabezpečit nejen soudobými dopravními letouny, ale i dopravními a bojovými vrtulníky, které jsou schopny přepravit živou sílu a veškerou bojovou techniku od motostřeleckých jednotek a útvarů.

Zkušenosti z operačních cvičení ukazují, že kombinovaný výsadek může působit v jednom, dvou až třech samostatných prostorech vysazení. V každém prostoru může výsadek souběžně nebo postupně obsazovat několik objektů nepřítele. Ovládnutí celého prostoru trvá řádově několik minut, neboť probíhá systémem obsazení několika doskokových a přistávacích ploch najednou. V tom spočívá nejen taktická, ale i operační pohyblivost kombinovaného výsadku. Princip této pohyblivosti je v jeho schopnosti se během minimální doby přepravit vzduchem do různých vzdáleností bez ohledu na rozsáhlost zamořených, zatarasených nebo jinak znepřístupněných prostorů. Např. při využití dopravních letounů AN-12 je výsadek schopen během 60 minut překonat vzdálenost 550 km. Při přepravě vzduchem pomocí dopravních nebo bojových vrtulníků může za stejnou dobu překonat 200—240 km.

Rozhodující je, že v minimální době můžeme do předem určeného prostoru v týlu nepřítele přepravit vzduchem a vysadit výsadkové a motostřelecké jednotky, popř. i útvary druhů vojsk a speciálních vojsk.

Právě v tomto spočívá **nové pojetí** vedení bojové činnosti v rámci frontové nebo i armádní útočné operace, která má uplatnění při vyrovnaném poměru sil nebo nevelké převaze vlastních vojsk nad nepřítelem. Nečekaný manévr do týlu nepřítele s přechodem do rozhodného útoku na novém směru může vážně narušit nejen stabilitu obrany nepřítele, ale znmožnost mu účinná a souběžná opatření proti vysazeným jednotkám a útvarům a proti prvosledovým vojskům, která útočí čelně.

Složení, síla a způsob podpory kombinovaného výsadku bude záviset na příslušném organizačním stupni, možnostech nadřazeného velitele a celkových podmínkách.

V případě vysazení kombinovaného výsadku půjde o bojové použití padákového výsadkového pluku a několika motostřeleckých jednotek, které vzhledem k přepravním možnostem vojskového letectva na stupni front (armády) nepřesáhnou zpravidla hodnotu do jednoho motostřeleckého pluku a potřebné hodnoty jednotek druhů vojsk. Při vysazení tohoto výsadku vytváříme podmínky pro plnění různých bojových úkolů v součinnosti s operační manévrující skupinou.

V současné době se do týlu nepřítele padákovým a přistávacím (prakticky kombinovaným) způsobem vysazuje veškerá bojová technika, která je v orga-

nizaci u výsadkových jednotek, včetně raket středního doletu. Na základě těchto skutečností je výsadkové vojsko předurčeno pro bojovou činnost v **hlubokém týlu nepřítele** a k rychlému využívání výsledků jaderných úderů.

ad 6. **Hloubka vysazení** úzce souvisí s charakterem bojového úkolu, předpokládaném tempu útoku a době vedení samostatné bojové činnosti v týlu nepřítele.

Strategický výsadek se vysazuje 800—1000 i více km od čáry dotyku, operační výsadek do hloubky 100—500 km, operačně taktický výsadek 40—90 km a taktický výsadek zpravidla do 50 km.

V novém pojetí a zejména v našich podmínkách (ovlivňuje konfigurace terénu zájmového prostoru) úkoly taktického výsadku přebírá **vrtníkový výsadek**, který bude vysazován od 10—15 až do 80 km. Tato hloubka představuje nejen hloubku úkolu dne divize, ale i pokrývá celou taktickou i část operační sestavy nepřítele. Víme, že v závislosti na konfiguraci terénu a způsobu používání klasických či jaderných zbraní může být úkol divize limitován vzdáleností 30 až 80 km.

ad 7. **Předpokládané tempo útoku** prvosledových divizí (pluků), jakož i sloučení s výsadkem, podstatně snižuje celkovou dobu samostatné bojové činnosti v týlu nepřítele a vytváří tím reálné podmínky pro splnění předurčeného úkolu.

Bude-li vrtníkový výsadek vysazen do hloubky 60 km a při průměrném tempu útoku 5 km.h⁻¹, dojde ke sloučení za 12 hodin. V takovém případě může plnit bojový úkol za předpokladu, že bude vysazen s veškerou bojovou technikou a zvýšenou zásobou munice a materiálu.

Víme, že v některých fázích bojové činnosti může dojít k podstatně vyššímu tempu útoku, pak se úměrně sniží i doba bojové činnosti v týlu nepřítele.

ad 8. **Doba bojové činnosti** plně závisí nejen na charakteru bojového úkolu, průměrném tempu útoku prvosledových divizí, ale zejména na hloubce vysazení.

U strategického výsadku se počítá s vedením samostatné bojové činnosti až 10 nebo i více dnů. Operační výsadek může vést bojovou činnost 3 až 5 dnů. Operačně taktický 1 až 2 dny, vrtníkový výsadek může vést aktivní samostatnou bojovou činnost 6—12 hodin. Za předpokladu vysazení v noci nebo v horském a zalesněném terénu se celková doba prodlouží až o 50 %.

ad 9. **Zásobování vzduchem** zabezpečuje v průběhu bojové činnosti vyčleněné dopravní letectvo z letišť materiálního zabezpečení. Materiál přisunujeme vzduchem různými způsoby, a to přistáním, padáky, shozem bez padáků nebo kombinovaně. Materiál přisunovaný přistáním se nakládá do letounů v běžném továrním balení. Náklady určené ke shozu na padácích se balí do nákladních zásobníků různého typu předem. Obdobně materiál vysazovaný bez padáků se balí do speciálních výsadkových obalů. Pro rychlé vyhledávání a roztřídění se materiál viditelně označuje (různobarevné terče nebo i padáky).

V soudobých podmínkách v rámci strategické operace se předpokládá vedení **vzdušné výsadkové operace** a vysazení velkého kombinovaného výsadku, který může tvořit několik výsadkových a motostřeleckých divizí s tanky a jinou těžkou bojovou technikou.

Obdobně ve frontové útočné operaci může mít vzdušná výsadková operace v některých případech i menší počet vysazených divizí pro řešení operačních úkolů ve prospěch frontu. Mezi úkoly, které může kombinovaný výsadek plnit, patří právem obsazení důležitých prostorů a objektů na válčišti, ovládnutí velkých předmostí, popř. ostrovů, dále i vytvoření podmínek k rozvinutí útoku na novém směru.

Pro frontovou útočnou operaci se předpokládá, že z výsadkového vojska bude vyčleněna **jedna výsadková divize**. Vzhledem k předpokládané hloubce frontové operace počítáme s tím, že výsadková divize bude vysazena dvakrát v průběhu této operace. Za předpokladu širokého využívání manévru vzduchem k vysazení dalších motostřeleckých pluků, bude kombinovaný výsadek použit i vícekrát.

Ve prospěch **armádní útočné operace** může být z výsadkového vojska vyčleněn jeden samostatný padákový výsadkový prapor a v ojedinělých případech i jeden padákový výsadkový pluk k plnění rozličných úkolů ve větší hloubce týlu nepřítele. V tomto případě k zabezpečení rychlého tempa útoku prvosledových divízi na rozhodujícím směru bude zpravidla vysazován **vrtulníkový výsadek** (během útočné operace i několikrát).

Může dojít k tomu, že v rámci útočné operace budou souběžně použity padákové, vrtulníkové, popř. i kombinované výsadky. Při jejich vysazení dojde k určité diferenciaci nejen v předurčeném plnění bojových úkolů, ale také ve skutečné hloubce vysazení. Způsob souběžného vysazení v rámci útočného pásma bezprostředně umožňuje vytvoření tzv. **dvou**, popř. několika sledů výsadků, které aktivní bojovou činností v prostorech vysazení naruší činnost nepřítele a tím pomáhají prvosledovým divízím v rychlém pronikání do týlu nepřítele.

Z toho vidíme, že za podmínek oboustranného použití jaderných zbraní a ostatních prostředků ničení celkové možnosti a zásady bojového použití různých druhů výsadků a zejména kombinovaného výsadku vytvářejí reálné podmínky k vedení vysoce manévrových armádních a frontových operací.

Přitom v použití výsadků budou určitá diferenciacie. Jiné podmínky budou v období vedení bojové činnosti pouze s klasickými prostředky, kdy můžeme předpokládat, že dojde k podstatnému snížení průměrného tempa útoku, hloubky bojového úkolu a v analogii s tím i k menší hloubce vysazení a též k prodloužení celkové doby samostatné bojové činnosti v týlu nepřítele.

Odlisné podmínky budou při zasazení a bojové činnosti **operační manévrující skupiny** v týlu nepřítele. V této souvislosti je nutné přehodnotit dosavadní zásady bojového použití výsadků různého druhu a vyvodit nové pohledy, které bezprostředně ovlivní hlubší rozpracování této problematiky na příslušných organizačních místech a stupních velení, jakož i u druhů vojsk a speciálních vojsk. Je nutné též docenit z jakého stupně velení se budou operační manévrující skupiny nejen vysílat, ale zejména zabezpečovat.

Můžeme předpokládat, že operační manévrující skupiny se budou v průběhu útočné operace zasazovat ve třech případech, a to na stupni frontu, vševojskové armády a na stupni divize.

Mezi nové zásady bojového použití výsadků ve prospěch **operační manévrující skupiny** právem patří:

- připravovat k vysazení a vedení bojové činnosti v týlu nepřítele početně menší výsadkové jednotky (v hodnotě skupiny, samostatného praporu s větším počtem jednotek vojsk a speciálních vojsk);
- vysazovat padákové, přistávací a zejména kombinované výsadky, včetně speciálních výsadků k vedení diverzní činnosti;
- pro výsadek stanovit bojové úkoly **aktivního** charakteru, nepřecházet do obrany, ale zvýšenou mobilitou, střídáním přepadů, léček, různých nástrah vytvářet tísňovou situaci pro jednotky nepřítele v jejich vlastním týlu;
- aktivní bojovou činnost maximálně orientovat na využití noční doby s cílem ničit, rušit a „zneklidnit“ nepřítele v prostoru vysazení;

— vedení boje organizovat na velkém prostoru s vertikálním učeněním prostorů vysazení. K tomu využívat zásady, že do nejvzdálenějšího prostoru vysazujeme zpravidla padákový výsadek, do bezprostředního prostoru kombinovaný výsadek a do prostoru vysazení, který je nejbližší k čáře dotyku (frontě), vrtulníkový výsadek. Současně oboustranně těchto prostorů můžeme vysazovat speciální výsadky anebo výsadečové přepadové jednotky;

— učenění bojové sestavy na přepadové, úderné, zajišťovací skupiny, dělostřelectvo, POZ (destrukční a odtarasovací skupiny), vševojskovou zálohu, protitankovou zálohu;

— ve větší míře zesilovat výsadek o protitankové a klasické dělostřelectvo, PTRS, přenosné protiletadlové raketové komplety a další protiletadlové prostředky, lehce přenosné zatarasovací prostředky, jakož i speciální náloživo;

— zvýšení mobility a odolnosti přidělením dalších lehkých samohybných děl (ASU-57, ASU-85), lehkých obrněných transportérů a speciálně upravených terénních vozidel, popř. vznášedel;

— přidělení bojových vrtulníků (zejména u vrtulníkových výsadků a kombinovaných výsadků k vysílání výsadečových přepadových jednotek), které při vysazení zabezpečují ochranu ničením nepřítele na přístupech, a po vysazení plní úkoly „prodlouženého“ protitankového dělostřelectva;

— podstatné zkrácení potřebné doby pro nakládání bojové techniky a nasazení jednotek do letounů (vrtulníků) a zejména pro vysazení v týlu nepřítele;

— přepravovat různé typy výsadků vzduchem v jednom koloběhu s odstupňováním výšky i šířky letu (použitím různého typu padákové techniky a materiálu) a učeněním sestavy letounů (vrtulníků) podle postupných prostorů vysazení (např. na čele bojové sestavy letadel jsou rozmístěni příslušníci padákového výsadku, uprostřed kombinovaný výsadek, na závěr vrtulníkový výsadek);

— vedení bojové činnosti „paprskovým“ způsobem. Jednotky bezprostředně po vysazení ničí nepřítele na doskokové (přistávací) ploše, přecházejí na stanovených směrech k aktivnímu vyhledávání a ničení jednotek, objektů (mobilních i stacionárních) a po určité době zaujímají shromaždiště, odkud přecházejí k další bojové činnosti v jiném prostoru. Tato činnost se nepravidelně opakuje. Dochází pouze k záměně prostoru shromaždiště a míst, kde organizují přepady, léčky apod.;

— předem vyčlenit jednotky předurčené jako vrtulníkový výsadek z divize, která má být zasazena jako operační manévrující skupina;

— dokonale sladit veškerou činnost mezi prvosledovými divizemi, raketovým vojskem a dělostřelectvem, vojskem PVO, PVOS, letectvem (stíhacím, bombardovacím a dopravním), které zabezpečují přepravu výsadku vzduchem, jeho vysazení a podporu boje v týlu nepřítele.

Nové zásady bojového použití výsadků současně ovlivňují i stanovení nových bojových úkolů, které budou plnit ve prospěch operační manévrující skupiny. Nepůjde o strategické výsadky, ale o výsadky různého druhu k plnění rozličných úkolů v operační a taktické hloubce sestavy nepřítele. Zpravidla půjde o speciální, padákové, kombinované, vrtulníkové výsadky a výsadečové přepadové jednotky.

Speciální výsadky mohou vést průzkum, plnit speciální úkoly proti vybraným objektům nepřítele, vést diverzní činnost, napadat a poškozovat nebo ničit spojovací systémy, ničit rušící prostředky, uzlové ústředny k vyřazení telefonních,

dálnopisných provozů, vyhledávat a ničit automatické ústředny, přerušovat radioreléové, linkové a rádiové kanály, ničit zásobovací systém a tím narušovat činnost vojsk nepřítelů ve vymezených prostorech.

Speciální výsadky budeme vysazovat různým způsobem (padáky, přistáním, s využitím bojové techniky apod.) a zpravidla budou působit na **vzdálenějších přístupech** k prostoru vysazení ostatních výsadků.

Padákové výsadky [jednotky od výsadkového vojska] se budou podílet na ničení prostředků jaderného napadení, např. částí oddílů RS Pershing, který je vzdálen 80—160 km od čáry dotyku. Obdobně může ničit i oddíl RS Lance, který je vzdálen pouhých 15—20 km od čáry dotyku. Dále se bude podílet na ničení velitelských stanovišť různého typu, radiolokačních, spojovacích prostředků, systémů střediska velení a navedení letectva, skladů jaderné a speciální munice, stálých míst velení (podzemního typu), narušování činnosti týlu s důrazem na zatarasování a ničení zásob různého druhu.

Padákové výsadky můžeme vysadit až do hloubky 200—250 km, což při předpokládaném tempu postupu operační manévrující skupiny (80 až 100 km za den) odpovídá 2—3 dnům vedení aktivního boje v týlu nepřítelů.

Kombinované výsadky se mohou rozhodujícím způsobem podílet na ničení, zakončení zničení nebo ovládnutí důležitých prostorů (základů raketových zbraní, míst velení na vyšších stupních, týlových skladů, soustředění živé síly a bojové techniky nepřítelů) a zejména ovládnutí letištních uzlů (jednotlivých letišť) pro zabezpečení přistávacího výsadku (v dalším koloběhu) a rozvinutí útoku na směrech. Současně se budou podílet na ničení přisunovaných záloh nepřítelů, maření jeho zásobování a desorganizaci jeho týlu.

K aktivnímu ničení **nově zjištěných prostředků** jaderného napadení, bitevních vrtulníků, zaměřovačů, rušičů, palebných postavení dělostřelectva, jakož i dalších zbraňových systémů a prostředků velení, které budou mimo prostor vysazení a mohou vážně ohrozit činnost kombinovaného výsadku, si může velitel s využitím bojových vrtulníků vysílat výsadkové **přepadové jednotky**.

Kombinovaný výsadek budeme zpravidla vysazovat do hloubky 100—150 km. To bude záviset na charakteru bojového úkolu, hloubce vysazení padákového výsadku, počtu vysazených skupin od speciálního výsadku a celkové situaci na frontě. Výsadkové přepadové jednotky můžeme vzhledem k prostoru vysazení vysadit dopředu a do stran až do vzdálenosti 15—50 km.

Vrtulníkové výsadky mohou na výhodných čarách vést boj s přisunovanými zálohami nepřítelů, aktivní činností zpomalovat jeho postup, ovládnout s určitým předstihem výhodný terén, čáru nebo důležitý objekt, zmocňovat se jednotlivých přepravišť na řece, zabráňovat zničení přechodů a mostů, vyhledávat a zneškodňovat jaderné miny, ničit baterie víceúčelového dělostřelectva, desorganizovat činnost týlu a podílet se na dalších úkolech.

Vrtulníkový výsadek budeme zpravidla vysazovat do hloubky 40—50 km. To odpovídá vedení samostatné bojové činnosti po dobu 8—12 hodin. Někdy můžeme vysadit výsadek jen několik kilometrů za čarou dotyku. Závisí to na důležitosti úkolu a požadavku rychlého a bezpečného zničení. Proto normu uvádím jen jako příklad.

Jestliže budou stanoveny tři prostory vysazení (členěné za sebou na směru hlavního úderu), pak může být vrtulníkový výsadek vysazen do hloubky až 80 km.

Výsadkové přepadové jednotky (padákové jednotky v hodnotě zesílené čety, roty a v některých případech i praporu; na stupni frontu i v hodnotě výsad-

kového pluku) se bezprostředně podléjí na aktivním vyhledávání a ničení prostředků jaderného napadení (ničení RS v prostoru bojového rozmístění, ve vyčkávacím, technickém a palebném postavení), ničení jaderných zátarasů, víceúčelového dělostřelectva, skladů s jadernou a speciální municí (bojové otravné látky), ničení prostředků taktického a operačního rušení (zaměřovače, rušiče, prostředky pro rádiové klamání) s důrazem na stálé a mobilní objekty (pracoviště), ničení bitevních vrtulníků v prostoru rozmístění a vyčkávacím prostoru, ničení spojovacích systémů nepřítele (spojovací uzly míst velení, rádiového, radioreléového a troposférického spojení), jakož i dalších objektů, jejichž vyřazení oslabí bojeschopnost jednotek nepřítele, které mohou působit proti výsadbám, popř. proti operační manévrující skupině.

Výsadekové přepadové jednotky vysazujeme do hloubky 100 i více kilometrů. Závísí to opět na charakteru úkolu a cíli, který mají dosáhnout.

Určitou zvláštností je, že ve prospěch kombinovaného výsadku můžeme tyto jednotky vysadit na padácích nebo pomocí bojových vrtulníků. V některých případech do těchto jednotek zařazujeme vybrané příslušníky motostřeleckých jednotek, nebo organizujeme samostatné jednotky složené pouze z příslušníků motostřeleckých jednotek, jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk. Vysazujeme je do hloubky 30 km od prostoru vysazení.

Vidíme, že u jednotlivých druhů výsadek jsou uvedeny podstatně **menší hloubky vysazení**. Proč? Vždyť operační manévrující skupiny mohou denně dosahovat 80–100 km, anebo povedou boj odtrženě od hlavních sil ve vzdálenosti až 150 km. Jde o uplatňování nových zásad, které spočívají v tom, že:

- dojde k souběžnému použití několika výsadek do různých prostorů vysazení,

- prostor vysazení bude mít podstatně větší rozlohu k zabezpečení vedení bojové činnosti na velkém prostoru,

- prostor vysazení bude mít zpravidla několik pásem činnosti k vedení samostatné bojové činnosti menších výsadek,

- šířka prostoru vysazení může být totožná s šířkou účelného pásma,

- výsadek bude v jednotlivých pásmech činnosti vést aktivní bojovou činnost a plnit podstatně více úkolů ve prospěch operační manévrující skupiny,

- bude podstatně ve větší míře desorganizován týl nepřítele,

Víme, že nové zásady dále ovlivní:

- způsob plánování výsadek (časově a prostorově, sladění vzájemné činnosti do prostoru, významu a času, způsob zabezpečení druhů vojsk a speciálních vojsk, letectvem, volbu trati letu, metodiku vysazení, možnosti přechodu na další bojovou činnost);

- obsahové zaměření organizace součinnosti (zabezpečení soustředění výsadku ve vyčkávacím prostoru, soustředění letectva ve výchozím prostoru pro vysazení, stanovení trati letu a vzájemné podmínky, které ovlivňují vysazení, výška letu, začátek a konec vzdušného koridoru, jeho otevření, uzavření, sestava letadel během vzdušné přepravy, signály pro vzájemnou identifikaci, vymezení prostoru pro stíhací letectvo a prostředky PVO, způsob činnosti letectva po ukončení vysazení a při podpoře boje atd.);

- rozsah přípravy výsadek na naplnění bojového úkolu v týlu nepřítele (sladění činnosti ve skupinách, rozsah materiálního zabezpečení, začlenění dalších prostředků ke zvýšení bojeschopnosti výsadku).

Přítom podstatná rozdílnost bude za podmínek operační manévrující skupiny frontu a armády. U frontu může její síla dosahovat 2—4 divizí, u armády 1—2 divizí.

V čem bude rozdílnost? Na obou stupních velení můžeme předpokládat vysazení jednotlivých druhů výsadku s tím, že u frontu bude jejich počet podstatně větší, včetně hodnoty vysazených jednotek. V podstatně větším rozsahu budou použity speciální výsadky a zejména padákové výsadky k plnění různých úkolů. Stupeň armády bude závislý na rozsahu zabezpečení nejen výsadky, ale i letectvem (v dispozici velitele frontu). Proto nepředpokládáme, že by výsadek jakéhokoliv druhu (na stupni armády zejména vrtulníkový výsadek) jsme organizovali až po zasazení operační manévrující skupiny, ale **předem**, tj. před zasazením. K tomu plánujeme využití letectva (co do času, prostoru, hodnoty přidělení) a ostatních druhů vojsk jako při běžném plánování bojového použití výsadku.

V souvislosti s operační manévrující skupinou se dostávají do popředí požadavky, abychom ve větší míře využívali různých forem manévru po zemi současně s manévrem ve vzduchu. To však nevylučuje, aby zásady přípravy, bojové přepravy vzduchem a vysazení výsadku zůstaly stejné, anebo abychom je přizpůsobili novým podmínkám.

Vysazení různého druhu výsadku k vedení bojové činnosti na velkém prostoru si vynutí, abychom větší pozornost věnovali dokonalé organizaci součinnosti, která v takovém případě právem dostává přívlastek komplexní organizace součinnosti. Tato součinnost je podmíněna skutečností, že veškerá opatření organizujeme nejen na širokém prostoru, ale v různých časových relacích a se značným počtem představitelů letectva, druhů vojsk a speciálních vojsk. Prakticky půjde o vytvoření určitého harmonogramu veškeré činnosti, která zabezpečí nejen přepravu vzduchem, vysazení, ale i podporu boje různých druhů výsadků, které aktivně bojují v celém pásmu útočné činnosti pohyblivé operační skupiny.

V závěru chci zdůraznit, že zasazení operační manévrující skupiny nás nutí hledat nové možnosti vedení bojové činnosti v týlu nepřítele. S tím je spojeno mnoho problémů, které nemůžeme vyřešit v jednom článku. Proto vítám širší publicitu i na stránkách našeho časopisu.